

Tiedotusvälineille 5.7.2004

Tämä artikkeli on vapaasti tiedotusvälineiden käytettävissä ja muokattavissa.

Bensa-automaatti täyttää 40 vuotta: Seteleistä mobiilimaksuihin ja robottitankkaukseen **Keskustelevat koneet pyörittävät uuden ajan huoltamoa**

Yhä useampi tämän kesän lomamatkalainen tankkaa autonsa miehittämättömällä automaattiasemalla. Ulospäin yksinkertainen asema kätkee sisäänsä paljon korkeaa teknologiaa, jonka ansiosta asemia voidaan ohjata ja valvoa kokonaan tietoverkkojen kautta. Huoltoasemien automatiikkaa kehittää suomalainen Oy Autotank Ab. Yritys on alan pioneeri: tasan 40 vuotta sitten se esitteli maailman ensimmäisen huoltamoiden seteliautomaatin.

Miehittämättömän aseman sydän ja aivot on maksuautomaatti. Siihen kuuluu turvakoodin näppäimistö, setelitunnistin, kortinlukija sekä aseman pyörittämiseen tarvittavat järjestelmät ja ohjelmat. Maksuautomaatti ohjaa polttoaineen jakelumittareita, ja sen kautta kulkee kaikki aseman toiminnan kannalta oleellinen tieto niin öljy-yhtiölle, pankeille ja luottokorttiyhtiöille kuin aseman häiriöttömästä toiminnasta vastaavalle huoltoyhtiölle.

”Autoilijalle käynti automaattiasemalla on nopeaa ja vaivatonta. Myös aseman operointi on tehokasta. Hintojen muuttaminen, myynnin ja varastotilanteen seuraaminen sekä osa huollosta voidaan tehdä tietoverkkojen kautta”, huoltamoiden jakeluautomaatiojärjestelmiä valmistavan Autotankin markkinointijohtaja Juha Saarinen sanoo.

Autotankin kehittämä maailman ensimmäinen seteliautomaatti otettiin käyttöön vuonna 1964 Tukholman Shellillä. Keksintö mahdollisti asemien ympärivuorokautisen toiminnan. Nyt täysin automatisoidut miehittämättömät asemat ovat polttoainejakelun nopeimmin kasvava alue. Öljy- ja Kaasualan Keskusliiton tilastojen mukaan vuonna 2003 Suomessa oli lähes 1900 polttonesteiden jakelupistettä, joista automaattiasemia oli jo yli 700.

Autotank on alallaan Pohjoismaiden markkinajohtaja, ja sillä on vientiä mm. Venäjän ja Puolan nopeasti kasvaville markkinoille. Yhtiön liikevaihto oli viime vuonna lähes 36 miljoonaa euroa. Henkilöstöä on 200, heistä puolet työskentelee Suomen yksiköissä Porvoossa ja Tampereella. Autotank kuuluu Helsingin Pörssissä noteerattuun Aspo Oyj:hin.

Maksuautomaatti ohjaa koko asemaa

Tyypillisellä miehittämättömällä asemalla on kaksi maksuautomaattia, joista molemmat ohjaavat kahta jakelumittaria. Yleensä mittareista saa 95- ja 98-oktaanista bensiiniä sekä dieseliä. Keskimäärin jokaiselle polttoainelaadulle on asemalla noin 30 kuutiometrin säiliö. Tällaisen aseman myynti on noin kaksi miljoonaa litraa vuodessa.

Kauppias tai öljy-yhtiö voi käyttää asemaa tietoverkon avulla. Polttoaineiden hintoja voidaan muuttaa automaattisesti, esimerkiksi liikennetiheyden perusteella. Maksuautomaatti päivittää uudet hinnat sekä jakelumittareihin että hintoja mainostaviin tienvarsinäyttöihin.

Aseman omistaja voi tietokoneellaan seurata reaaliajassa myös polttoaineen menekkiä ja varaston määrää. Kun kaikkien asemien varastotilanne on jatkuvasti tiedossa, öljy-yhtiöiden on helpompi suunnitella logistiikkaansa.

”Useimmilla asemilla on lisäksi käytössä elektroninen järjestelmä, joka hälyttää automaattisesti mahdollisista vuodoista. Tällaiset vuodonvalvontaohjelmat parantavat siten myös asemien ympäristöystävällisyyttä”, Autotankin Juha Saarinen kertoo.

Pahat pojat vauhditti korttiautomaattien yleistymistä

Maksuautomaatti kommunikoi myös korttimaksuja välittävien ja varmistavien tahojen kuten pankkien ja luottokorttiyhtiöiden kanssa. Kiinteän yhteyden ansiosta online-varmistukset hoituvat nopeasti ja turvallisesti.

Moni autoilija luottaa yhä seteleihin, mutta turvallisuutensa ja tehokkuutensa ansiosta korttimaksaminen valtaa polttoainekaupassa yhä enemmän jalansijaa. Oma osuutensa kehityksen vauhdittamisessa oli suositulla Pahat pojat –elokuvalla. Elokuvassa tehtyjä automaattiryöstöjä matkittiin myös tosielämässä.

”Kun maksut hoituvat kortilla, automaatissa ei ole seteleitä houkuttelemassa varkaita. Seteleiden jatkokäsittelystä aiheutuu myös paljon erilaisia kuluja. Nämä tekijät tulevat varmasti vaikuttamaan pelkkien korttiautomaattien yleistymiseen. Setelit säilyvät silti yhtenä maksumuotona muiden vaihtoehtojen rinnalla.”

Turvallisuusvaatimukset ohjaavat myös maksuautomaattien mekaanista suunnittelua; käytännössä setelit ovat automaatissa kuin kassakaapissa. Haastetta tuo myös maamme vaihteleva ilmasto.

”Maksuautomaatti sisältää hyvin paljon korkeaa teknologiaa. Siksi olosuhteet automaatin sisällä on pidettävä mahdollisimman vakaina. Automaateissa on lämmitys ja tarpeeksi tilaa riittävän ilmankierron varmistamiseksi.”

Robotti auttamaan tankkauksessa

Automaattiasemien yleisimmät ongelmatilanteet liittyvät kortinlukijan tai setelitunnistimen likaantumiseen tai kulumiseen. Huoltoyhtiö voi valvoa laitteiden ja järjestelmien toimintaa ottamalla suoran yhteyden maksuautomaattiin. Automaatteihin voidaan myös tehdä ohjelmapäivityksiä suoraan tietoverkkojen yli. Esimerkiksi Autotankin Porvoon toimipisteestä saadaan suora yhteys yli 3 000 maksuautomaattiin eri puolilla Eurooppaa, aina Puolaa ja Belgiaa myöten.

Miehittämättömät automaattiasemat ovat malliesimerkki koneiden välisestä M2M (machine to machine) –viestinnästä. Jatkossa automaattiasemien kaukokäyttö hyödyntää entistä enemmän internetistä tuttua ip-protokollaa. Jokaisella maksuautomaatilla on oma internet-osoite ja automaattit viestivät joustavasti ja turvallisesti pankkien sekä öljy- ja huoltoyhtiöiden kanssa.

Tulevaisuudessa yhä suurempi osa huoltamoiden toiminnasta voidaan automatisoida. Maksuautomaatti voi jo nyt ohjata muitakin huoltamon laitteita, kuten autopesukoneita. Myös esimerkiksi lasinpesunesteelle voidaan rakentaa oma automaattinen jakelumittari.

Yksi autoilijan elämää helpottava kehityspolku voi olla esimerkiksi robottitankkaus. Siinä robotti ohjaa pistoolin automaattisesti auton bensatankkiin.

”Autotankilla on jo olemassa automaatti, joka ohjaa robottitankkausjärjestelmää. Lähin tällainen huoltamo on Tukholmassa. Robottitankkauksen yleistyminen tosin vaatisi huomattavasti suurempia panostuksia autoteollisuudelta”, Saarinen sanoo.

Todennäköisempi kehityspolku liittyy mobiilimaksamiseen. Visioissa on, että esimerkiksi langattoman Bluetooth-teknologian avulla maksuautomaatti voi varmentaa autoilijan kännykässä käytössä olevan maksujärjestelmän ja antaa saman tien tankkausluvan.

Lisätietoja:

Juha Saarinen, markkinointijohtaja, Oy Autotank Ab, puh. 040 – 716 6140

www.autotank.com